

Petar Miloš; Nesanica

Autor Administrator

Iz knjige Legende o Rodijkaku Æipi

Rodijkak se Æipa zaèudio i zabrinuo kad je ustanovio da u krevetima nema ni jednog od njegova tri sina. Dodušće, kasnili su tih dana s dolaskom na spavanje, ali su ipak stizali do zore. On je to dobro znao pošto se s nesan-icom, koja ga je nakon umirovljenja i dolaska kuæi, još; jaèe muèila, borio tako što je noæeu obilazio spavaæe sobe svoje djece. Nisu to bila djeca, jer se i najmlaða Glorija veæ zacurila, ali ih je Rodijkak zvao djecom pa se tako i odnosio prema njima. Možda zbog toga što ih nije mogao pro-matrati dok su rasla.

Znao je da se sinovi ljute zbog tih noænih inspekcija, ali Æipa nije mogao odoljeti toj neobièenoj navici. Nakon uèestalih kritika, smislio je takav plan da ne pali svjetlo u sobama, veæ u hodniku s kojeg bi prigušeno svjetlo kroz stakla obasjavalo sobu toliko da se nakon privikavanja od minuti-dvije moglo sasvim lijepo promatrati lica svoje djece, ali ih ne bi uznemirilo ni probudilo. Tako bi Rodijkak poput noæene uhode kriomice obišao sve tri sobe na katu uživajuæi u promatranju nji-hovih blaženo mirnih lica i osluškivanju njihova ravnom-jernog disanja. Zamjetio je da Grgo spava uvijek na desnom boku tako da zgužva pokrivaèe oko sebe, pa mu pritom noge uvijek vire ispod pokrivaèa, dok mu lijeva ruka visi do tepiha. Kod Grge se najmanje zadržavao plasen; eæi se njegova ozbiljna i najještanija i neobrijana lica. Joko se svakih nekoliko minuta prevrtao u krevetu mljackajuæi pritom ustima što je Æipu uveseljavalo.

Najviše bi se vre-mena zadržao u sobi najmlaðeg sina Paške promatrajuæi njegovo crnomanjasto lice i male tek pronikle brèiæe.

- Nu, dite, a brkato, govorio bi u sebi Rodijkak pro-matrajuæi svoga Pašku.

Njegova Glorija, kærka jedinica, bila mu je najprisni-ja, pa se u njezinoj sobi nije bojao upaliti svjetlo, èak je probuditi uživajuæi u njezinu pospanom gunđanju. Ali se plasen;io kad bi Glorija zaprijetila da æe ga kazati materi.

- Ne, Bogarca ti poljubim, ko æe na kraj izaæe s onim zmajom, govorio bi Rodijkak povlaèeæi se iz sobe sretan i presretan što ima takvu djecu. Njihove mane niti je vidio niti želio vidjeti, pa je i na Anđinu kuknjavu da su nered-ni, tvrdoglav, ponekad neposlušni i lijeni, uzvraæao uvijek istom reèenicom:

- &ta æe mlaðarija?

A mlađarije nije bilo, premda su prvi pijetli zapjevali. Otuda začuđenost i zabrinutost Rodijakova tog jutra. Samo je Glorija blaženo spavala u svom ležaju, no nju nije htio buditi. Ipak je to bila veoma ozbiljna informacija, toliko ozbiljna da se plašio priopćiti je Anđeli. Još se zbrunio kad je ugledao automobil pred kućom. S kim su i porad ēega otišli i ostali do ovih doba, upita se Rodijak dok je silazio stepenicama s namjerom da ipak ženi priopćiti svoje sumnje. I upravo kad je tiho izustio ženino ime, pro-lomi se u tiho proljetno jutro silan prasak s tutnjanjem, što je Anđelu izbacilo iz kreveta.

- Ja zaboravio da æe zaratit, Bogarca mu poljubim, udari rukom po èelu Rodijak nakon treæe eksplozije i usred Anđine kuknjave pomiješane s molitvom. Potom je ustanovio da u kuæi nema ni jednog od tri kalašnikovske koje je po vercu nabavio dan ranije.

* * *

Svih osam kuæa koje su se nalazile na istoèenoj strani sela bilo je pogodjeno taj dan do podne. Neke su se i zapalile. Oni su ostali u Runjavoj Glavici mogli su vidjeti kako granate s Tanke kose veoma precizno pogodaju kuæe, toèeno po redu. Sve do Zeléinove nove kuæe. Naravno, i nju je pogodila granata, ali je ostala èitava, ako ne raèunamo razbijeni crijeplji. Pala je zatim Druga, treæa, èetvrta... Veæina njih pogodila je cilj, ali je cilj izdržao na veliko veselje Zeléinovo koji je sve promatrao iz stare kamene kuæe. Za ubojice s Tanke kose i naredni su dani poèinjali s ispaljivanjem granata na Zeléinovu kuæu i vjerojatno èuðenjem što se napokon ne srušilo.

Iz knjige Legende o Rodijaku Åeipi književnika i novinara Petra Miloševića (Slobodna Dalmacija), vjerojatno jedne od najprodavanijih knjiga u inozemstvu gdje živi naša dijaspora, od N. Zelanda i Australije do Sjeverne i Južne Amerike. Uломak iz recenzije V. Pavloviæa

(...) Ovo su, dakle, prije u svojoj biti tragijene, kao što su tragijene sudbine onih u takozvanoj dijaspori, onih ostavljenih u domovini ili onih koji su proživjeli i nadživjeli komunističko licemjerje i surovost ovoga rata. A komika je samo naèin na koji se život èini podnositljivijim. Da se to dokaže, ne treba se odmicati od Rodijaka Åeipe, koji je postao "zaštitni znak" Miloševićevih prozi. Njegova "uvrnu-tost" zapravo je vrhunska lucidnost i poruga nesmiljenu životu. On je èovjek èvrstih moralnih naèela, koji se ne da slomiti. U njemu su utjelovljene sudbine razlièitih ljudi koji su baèeni u tragijenu životnu koloteèinu. Svi oni suptilno su psihološki iznijansirani, ponajprije dijalogom pitome ikavice, bez koje ove proze ne bi bile tako autentiène i uvjerljive. Miloševićev likovi, odnijehani u tome jeziènome idiomu zbog kojega su nas mrzili, zapravo su visoko etièna biæa koja ne plaæu nad skupnom subinom svoga naroda, ali su ponosni ljudi kojima ne prilièi plaæ, pa se utjeèu smijehu. Åeipa i njegova družba antipodi su svijetu i njegovim nepodopštinama. Oni ga doslovno ironiziraju. U ovoj knjizi dobili smo punokrvne proze koje æe se s užitkom èitati, a u Petru Miloševiću rasnoga humorista i satirièara (...)